

MÉ ROKY S ARSÉNEM WENGEREM

Fotbalová horečka v podání předního politického novináře. Dcery rostou, tituly ale nepřibývají. I proto, že Arsenal zapomněl vyhrávat.

JINDŘICH ŠÍDLO

Pětadvacátého dubna 2004 byla neděle. A vzpomněl bych si i na další úplně nepodstatné detaily toho dne. Českým premiérem byl Vladimír Špidla, prezidentem Václav Klaus, země, která měla za pár dní vstoupit do EU, žila mistrovstvím světa v hokeji v Praze a Ostravě a v místní fotbalové lize mířil po 23 letech k titulu Baník Ostrava.

Mně bylo jednatřicet, mým dvěma dcerám tři a jeden rok, pracoval jsem jako politický reportér MF DNES a s týmem Sedmi andělů jsme hráli v klidném středu 2. ligy amatérského malého fotbalu zvaného Hanspaulka.

Ze zdlouhavého úvodu je zřejmé, že je to už spousta let. Ovšem na neděli 25. dubna 2004 si bude navždy pamatovat každý fanoušek Arsenalu.

Protože, jak zní jeden z nejslavnějších klubových popěveků, „*We Won the League at White Hart Lane.*“ (Zpívá se to tedy ještě trochu jinak, ale tohle je seriózní text.)

Arsenal v nejlepší sestavě všech dob, „*by far the best team the world has ever seen*“, remizoval na hřišti Tottenhamu 2:2 a všechno bylo jasné: titul se po dvou letech vrací zase zpátky domů. Už bylo na čase.

Do konce ligy zbývala ještě čtyři kola a šlo o jediné: dokáže Arsenal jako první tým po 115 letech od časů Preston North End vyhrát celou soutěž bez jediné porážky v 38 kolech? Samozřejmě že to dokázal, protože jsme si tenkrát mysleli, že není nic, co by *Invincibles* (Neporazitelní) v čele s Patrickem Veirou,

Thierrym Henrym a Denisem Bergkampem nedokázali.

15. května 2004 po vítězství 2:1 nad Leicesterem zvedl kapitán Vieira s trenérem Arsénem Wengerem na starém krásném stadionu Highbury nad hlavu pohár pro mistra. Svět byl v pořádku.

Vieira odešel za rok. O další rok později se klub ze starého světa přestěhoval o pár set metrů dál, do luxusu nového stadionu Emirates, který měl klubu zajistit úplně novou éru, v níž bylo – mysleli jsme si – místo jen pro další a další vítězství.

Postupně odcházeli i další *Invincibles*. Spolehlivý náhradník Sylvain Wiltord, divoký Švéd Fredrik Ljungberg, Bergkamp, nejlepší fotbalista, který kdy v Arsenalu hrál (omluva všem ostatním nejlepším). Elegantní Robert Pirés, zrádce Ashley Cole a nakonec v létě 2007 i Thierry Henry.

Zůstal jen Arsène Wenger. Arsenal už od roku 2004 titul nikdy nevyhrál. Je mi 44, mým třem dcerám 16 a 14 let a 11 měsíců. A řady nás, pamětníků, pomalu řídnou.

Od obrázku ve Stadionu ke Sportissimu

Chvilé, kdy vaše srdce zahořelo pro nějaký sportovní klub, se obvykle zpětně dost obtížně rekonstruuje. Ani já si nedokážu už přesně vybavit, kdy se „to“ stalo. Začátky bych ale datoval někam do hlubokých 80. let. Je to pochopitelně dost bizarní, protože šance vidět anglickou ligu v tehdejším komunistickém Československu byla nulová.

Ne však anglické týmy, což se nakonec ukázalo dost důležité. Jako mladší žák Bohemians jsem v roce 1984 osobně v Dóličku zhlédl jeden z mnoha slavných zápasů, které se tam tehdy hrály. Bohemka, jež předtím dokázala vyřadit velký Ajax Amsterdam, vypadla po statečné řezbě z Poháru UEFA s Tottenhamem Hotspur. Samozřejmě že jsem tenkrát nic netušil o povinné nenávisti mezi Tottenhamem (tohle slovo skutečný fanoušek Arsenalu nikdy nenapíše takhle spisovně, ale tohle je seriózní text) a mým budoucím klubem. Jenže v časopise Stadion, který jsem si tehdy z kapesného kupoval, vycházely tehdy velké

fotografie cizokrajných týmů, jež jsem si vystřihoval. A musím, byť nerad a zahanben, přiznat, že se mi tehdy fotka Tottenhamu zalíbila. Možná to bylo i tím exotickým názvem - skoro stejně mě fascinovalo jméno „Nottingham Forest“, což byl tenkrát přední evropský klub, dvojnásobný vítěz Poháru mistrů, chudé matky Ligy mistrů.

Ovšem, jak můžete fandit klubu, který vyřadil vaše Bohemians?

V některém z dalších, nebo možná předchozích čísel Stadionu jsem taky narazil na snímek s prostým názvem: Arsenal FC. (Možná tam ještě stálo Arsenal Londýn, protože pořádek musel být.) A ta parta mániček v obyčejných červenobílých dresech mě prostě něčím fascinovala.

Pak jsem na to asi zase zapomněl. Slavný titul z roku 1989, ten, jak jsme ho získali v poslední minutě posledního zápasu s Liverpoolem na Anfieldu („*It's up for grabs now!*“) jsem nějak nezachytil, nejspíš proto, že jsem se chystal na velké listopadové události.

Ale pak někdy na jaře 1992 vyšla v Česku poprvé Hornbyho Fotbalová horečka, která tenhle vrcholný okamžik britských dějin popisovala. A zhruba ve stejné době začala Česká televize ukazovat v pořadu „Sportissimo“. (Ano, tak pitomé názvy tehdy televizní pořady měly - docela dobře to ale ladilo s lesklými dresy a mullety české ligy.) Poprvé jsem uviděl ten krásný stadion na Highbury, s davy namačkávanými hned za brankou, po němž běhali typičtí angličtí gentlemani Tony Adams, David Seaman, Nigel Winterburn, Paul Merson, Alan Smith, Lee Dixon, Martin Keown a samozřejmě superstřelec Ian Wright. A pochopil jsem definitivně, že tohle je můj klub. Můj anglický klub, který už měl být brzy navždy nezvratně proměněn.

.....

Arséne Who?

A příchod krále

Nebudu předstírat, že jsem měl nějaký silný názor na to, kdo by měl nahradit manažera Bruce Riocha, odvolaného na startu sezony 1996/1997. Ze Sportissima a teletextu

jsem věděl, že Arsenal skončil v uplynulé sezoně pátý (poslední titul nesl na sobě ročník 1991, o tři roky později získal Arsenal svou první a dosud poslední evropskou trofej - Pohár vítězů pohárů). Legendární obrana v čele Adamsem se blížila třicítce, ale taky už byl v týmu Bergkamp, největší Riochův nákup za 7,5 milionu liber, což tehdy byly opravdu slušné peníze. A také dvacetiletý vytáhlý francouzský hoch Patrick Vieira.

Spekulace, kdo se stane novým manažerem, trvaly několik týdnů, objevovala se velká jména jako Johan Crujff. A pak se najednou zjevil hubený šestačtyřicetiletý Francouz v brýlích, jenž, jak vzpomínal tehdejší kapitán Tony Adams, vůbec nevypadal jako fotbalový trenér, ale spíš jako středškolský profesor. Přišel z neznámého japonského klubu Nagoya Grampus Eight, předtím trénoval Monaco a jmenoval se Arséne Wenger. Neboli, Arséne Who? jak se s arogancí tolik typickou pro britský tisk zeptal London Evening Standard.

A už brzy to měli všichni poznat.

V první sezoně vytáhl Wenger Arsenal na třetí místo Premier League. Před tou druhou, bude to teď právě 20 let, začal velký francouzsko-holandský import na Highbury. Z Ajaxu přišel Marc Overmars, svého času asi nejrychlejší fotbalista světa. Z Monaka přicestovali dva někdejší Wengerovi oblíbenci Emmanuel Petit a Gilles Grimandi. Už od zimy 1997 byl v týmu další Francouz, sotva dospělý Nicolas Anelka. A zbytku týmu pak Wenger tak trochu změnil návyky: životoprávu, způsob tréninku, celý život, na který byli zvyklí. „Boring, boring Arsenal“, jak se o něm zpívalo pro neatraktivní hru, začal hrát najednou zábavný, rychlý a za všech okolností útočný fotbal, který zezadu jistila ona slavná obranná čtveřice Winterburn-Adams-Dixon-Keown, za niž mohl být Wenger svým předchůdcům tolik vděčný.

A výsledek se dostavil rychle. V květnu 1998 oslavil Arsenal double, když vyhrál ligu o bod před Manchesterem United, svým hlavním a skoro jediným vážným rivalem následující éry, a taky FA Cup – pro méně úspěšné týmy vcelku bezvýznamnou trofej druhého řádu, na niž se teď Arsenal třese každý rok.

Další sezony měly být těmi, na něž všichni dodnes vzpomínáme. Pomalu se skládal tým, který měl v onu slavnou neděli roku 2004 přepsat historii anglického fotbalu. V létě 1998 se na Highbury zjevil výstřední Švéd Fredrik Ljungberg. O rok později měl být hlavní hvězdou přestupového okna Chorvat Davor Šušter, nejlepší střelec mistrovství světa 1998 ve Francii, jenže se za tehdy ohromných 11 milionů liber zjevil ještě někdo.

Dvaadvacetiletý francouzský reprezentant, v té době už také mistr světa, který právě prožil nevydařený půlrok v Juventus. Křídlo, z nějž Wenger udělal středního útočníka a nejlepšího střelce v historii klubu a jehož socha dnes stojí před stadionem Emirates. Tahle kapitola se jmenuje Příchod krále, a ten mladík, jak už asi tušíte, Thierry Henry.

.....

Máme vůdce, máme štěstí

A těch dalších pár let jsme mohli žít s vědomím, že když nevyhrajeme letos, dokážeme to zřejmě příští rok. Netrvalo to vlastně až tak dlouho, zvlášť,

když si to promítneme do poměrů posledního desetiletí.

Arsenal byl suverénní, silný klub, který se pustil do stavby nového stadionu, a přesto dokázal konkurovat největším soupeřům na přestupovém trhu. Když odešli Overmars, Petit či Anelka, nahradili je Pirés, Wiltord, Gilberto Silva nebo Sol Campbell, který přišel z Tottenhamu zadarmo, za což ještě jednou děkujeme.

Double roku 2002 nemohl být stylovější (respektive mohl, to jsme ale zjistili až o dva roky později). Vítězství 1:0 na Old Trafford po Wiltordově gólu, které rozhodlo, patří k těm zápasům, které byste chtěli vidět znovu a znovu, a tak si je můžete aspoň dokola na YouTube.

A když máte ještě o něco víc času, doporučuji celý ten sestřih 49 ligových zápasů bez porážky, který se táhl přes tři sezony a skončil až v listopadu 2004 na hřišti Manchesteru United. Když se na ty výsledky podíváte opravdu pozorně, zjistíte, že to nebyla jen samá jasná vítězství 4:0 doma, 2:0 venku. Často to byla velká dřina, někdy i velké štěstí, jako v září 2003. Ruud van Nistelrooij trefil v poslední minutě

z penalty břevno a tým ubránil s Manchesterem United plichtu 0:0. Jenže tohle je jeden z rysů vítězných týmů – někdy potřebujete vyhrát jakkoliv 1:0 a vy to prostě dokážete.

A pak je tu ještě jedna důležitá podmínka, kterou Arsenal splňoval: ve svých nejlepších letech měl vždy jasného vůdce. Když v roce 2002 skončil s titulem velký kapitán Tony Adams, jeho pozici přirozeně převzal Vieira. A jeho souboje s Royem Keanem z Manchesteru United budou navždy patřit k vrcholům Premier League, ať už se bude hrát jakkoliv dlouho. Když se v únoru 2005 málem porvali ještě před zápasem v tunelu na Highbury, mohly to slabší povahy nést přece jen s pocitem jisté nepatřičnosti: tohle přece na stadiony nepatří. Jenže patří, protože když měl Arsenal lídra, který za něj byl ochoten postavit se šílenému Keanovi, troufl si na kohokoliv.

.....

Sbohem, Highbury, vítej, Tomáši

Wengerova desetiletka s bilancí tří titulů a čtyř FA Cupů skon-

čila stále ještě velkolepě. Arsenal si v květnu 2006 poprvé a zatím naposledy zahrál finále Ligy mistrů, kde s trochou smůly prohrál s Barcelonou.

Už deset dní předtím se spustila opona za Highbury a byla to velká sláva, pochopitelně, protože tady se psala historie... Jen tehdy možná někoho mohlo varovat, že to byl až tenhle poslední zápas s Wiganem, po němž se Arsenal díky vítězství 4:2 poprvé od 13. kola dostal na pozici v první čtyřce, což znamenalo místo v Champions League. Jako mnohokrát v historii jsme mohli poděkovat kolapsu Tottenhamu, který prohrál v posledním kole s West Hamem 1:2 a pak si ještě stěžoval na zkažené lasagne v hotelu před zápasem... Ehm.

Jenže přece tu byly důvody k optimismu: krásný nový stadion, kam se vejde o 20 tisíc lidí víc než na staré Highbury. A třeba i příchod Tomáše Rosického, jemuž bylo 25 let a patřil k nejlepším ofenzivním záložníkům Evropy. (Tenhle text nemá být vždy zaručeně objektivní, že ne?)

Jenže svět jako by se najednou změnil – a jak jsme zjistili,

nebyla to změna k lepšímu. Vlastně to začalo už o něco dřív, v roce 2003, kdy si ruský oligarcha Roman Abramovič ke své jachtě, vilám a Čukotce přikoupil jako statusový symbol fotbalový klub – londýnskou Chelsea, protože mu to zřejmě připadalo podle názvu cool. A pytel peněz, který na ni hodil, vykonal své: první titul po 50 letech získal ten kdysi průměrný tým v roce 2005 (už s Petrem Čechem v bráně), další o rok později. Na své staré slavné časy začal vzpomínat Liverpool, vítěz Ligy mistrů 2005. Konkurence sílila a Arsenal... Arsenal slábl, protože když máte zaplatil skoro půl miliardy liber za nový stadion, někde se to projeví.

Odchod Henryho do Barcelony v létě 2007, kdy se v slzách loučil s fanoušky, se tak nějak čekal. Jenže s ním odešel i poslední hráč skutečné světové extratřídy. Mimochodem, tohle byl ročník, kdy jsme mohli doufat, že to ještě celé není pryč, první porážka přišla až v 16. kole, ještě po 29. kolo jsme vedli ligu... A dopadlo to jako vždycky.

Tohle byl zlomový moment. Možná i přesně víme, kdy přišel: ve třetí minutě 27. kola

v Birminghamu, když jejich tvrdý hoch Martin Taylor přelomil nohu Eduardovi tak děsivě, že stanice Sky Sports už nikdy tenhle moment nezopakovala. Arsenal nakonec remizoval 2:2, když Birmingham vyrovnal z penalty v 95. minutě a sezona byla v háji. Stejně jako ono letité přesvědčení „když nevyhrajeme letos, zvládneme to za rok“. Naučili jsme se žít pod heslem „letos asi nevyhrajeme – a příští rok zrovna tak“. Začaly ty nejsmutnější roky vlády Arséna Wengera.

.....

TOP Four Trophy

Jen s trochou zjednodušení bychom je mohli popsat zhruba takto: v létě odchod zbývajících největších hvězd (Alexander Hleb, Emmanuel Adebayor, rádo se stalo, Cesc Fábregas, Samir Nasri, Robin van Persie, Alex Song), a příchody, které vlastně nebyly tak špatné (Thomas Vermaelen, Laurent Koscielny, Alex Oxlade-Chamberlain, Santi Cazorla, Olivier Giroud), ale taky nenaplnily touhy fanoušků po skutečně big signings. Hlavně však ukazovaly, že se Arsenal v stále silnější konku-

renci, kam přibyl petrolibrami vytuněný Manchester City, změnil z týmu, který chce a může vyhrát ligu, v selling club. Tedy klub, jenž prodává své nejlepší hráče bohatší konkurenci a je muž zůstala jediná ambice: skončit v první čtyřce, samozřejmě před Tottenhamem, probojovat se do Ligy mistrů (a vypadnout z ní v osmifinále) a tak každý rok nanovo.

Viděl jsem nedávno v The Times pozoruhodný graf, který tyhle roky shrnul v geniální jednoduchosti: po špatném začátku přichází slušné září a říjen, pak tragický listopad, o Vánocích je jasno, že titul mizí v dále, nejpozději únor to potvrdí – a pak přichází drtivý finiš pro Top 4 Trophy. Čtvrté místo (a start v Champions League) sice získáte, jenže za pár let vás to přestane bavit.

Samozřejmě i mezi fanoušky Arsenalu stále najdete Wengerovy obhájce, kteří jsou přesvědčeni – a jejich argumenty nejsou úplně od věci – o jeho genialitě i o tom, že mu budeme jednou všichni ještě vděční: touhle taktikou „snažme se o možné“ provedl klub tím nejtěžším obdobím. A pořád je díky němu velký a bohatý, může doufat ve velkou budoucnost.

A že Wenger koneckonců ani víc dělat nemůže, zvláště když většinu v klubu v roce 2011 koupil americký sportovní byznysmen Stan Kroenke, který nemá k Arsenalu žádný hlubší vztah. Tedy kromě toho účetního. A podle toho také vypadá zadání, jež Wenger, stárnoucí ješita, jenž sice kdysi změnil anglický fotbal, ale teď už nestačí tempu a invenci svých mladších kolegů, plní.

Je to možná pravda, jenže to trvá už strašně dlouho. A ještě otravnější je, že když se z módu „jinak to být nemůže“ dostanete znovu do rozpoložení „letos by to třeba šlo“, a ono to nejde.

Když šetrivý Wenger koupil v létě 2013 za víc než 40 milionů liber německou superhvězdu Mesuta Özila, bralo se to jako signál, že hubené časy skončily a že se už brzo znova sklouzneme na vítězné vlně. A druhá půlka roku 2013 taky tak vypadala – vedení o sedm bodů na začátku prosince přinutilo i tradiční skeptiky k opatrnému optimismu.

Víte co, už vám to ani nechci vyprávět znova. Ty strašné výprasky v Liverpoolu 1:5 a na Chelsea 0:6 během pár týdnů

na začátku roku 2014 poslaly sezonu znova do obvyklých kolejí. S jednou výjimkou: v květnu 2014 vyhrál Arsenal FA Cup a získal tak první trofej po devíti letech. Poprvé od roku 2005! Kdyby vám to někdo řekl tenkrát, rok po Invincibles, vysmáli byste se mu. Teď už se všichni smějí pravidelně nám.

Jenže se pořád zdálo, že teď už, řečeno Blairovým sloganem z roku 1997: Things can only get better. V létě 2014 přišel za Özilem další světový hráč, Chilan Alexis Sánchez přezdívaný občas „Duracell“ a hlavně – přestali jsme prodávat. Jenže věci se nezlepšily.

Ve stejném roce jsem dělal rozhovor s Petrem Čechem, tehdy ještě jedničkou Chelsea. Když jsem se ho zeptal, kdy zase začne Arsenal vyhrávat, usmál se a řekl: „Arsenal to zapomněl. A nemá ani hráče, kteří by si to pamatovali.“

Byla to krutá pravda. Takže když se v létě 2015 stěhoval Čech ze Stamford Bridge na Emirates, bral jsem to – vedle konečně splacených nejtíživějších úvěrů – jako důkaz, že vítězná mentalita je po 10 letech zpátky doma. (Taky díky druhému FA Cupu v řadě.)

A bylo to tak. V sezoně 2015/2016 dokázal Wenger po 12 letech nechat za sebou všechny ty, kteří nás ponižovali v minulých sezonách: oba Manchestery, Chelsea, Liverpool, samozřejmě Tottenham... Akorát se tam nějak přimotal Leicester, který si pro svůj první a poslední titul v historii a scénář toho budoucího filmu o „zázraku z Leicesteru“ musel vybrat zrovna tenhle ročník.

Stál jsem tenkrát po posledním kole s Aston Villou na tribuně Emirates, tleskal loučícímu se Rosickému, jednomu ze symbolů „ztracené generace“ Arsenalu a nechtěl jsem si připouštět, že se taková šance nejspíš zase hned tak nebude opakovat. A pak přišel tenhle ročník, ze kterého se pořád nějak nemůžu vzpamatovat. Když jsme v září smetli doma Chelsea 3:0, přísahal jsem, že je to tu. A že jsme viděli mistra. Ano, viděli, bohužel. Ve stejné hospodě u stejného stolu jsem pak v prosinci sledoval, jak Everton doma otáčí naše vedení 1:0 a pak už šlo všechno špatně. Ne špatně, ještě hůř, protože když tenhle text vzniká, vím jen to, že Arsenal poprvé od roku 1995 bude za Tottenhamem, což samo o sobě stačí. A je víc než

pravděpodobné, že po 19 letech nebudeme hrát Ligu mistrů, a i když si rád odpustím další školení v osmifinále s Bayernem nebo Barcelonou, je to možná taky další srozumitelný signál, že se z Arsenalu stává Liverpool – ovšem bez té vyhrané Ligy mistrů a s námitkou, že letos asi skončí před Arsenalem. Žádný velký výkon to teda ale letos není. (A ještě už dopředu dodávám: koho zajímá FA Cup?)

A až v létě odejdou Sánchez s Özilem, budu se cítit zase jako v roce 2012, ve stavu beznaděje, jen o pět let starší.

Když v roce 1996 Wenger přicházel do Arsenalu, vznikla taky jedna z nejlepších fotbalových písní všech dob. Jmenuje se Football is Coming Home a v zásadě popisuje všechny heroické neúspěchy anglického národního týmu let 1966 až 1996. Jak známo, po vypadnutí Anglie na domácím šampionátu v roce 1996 na penalty s Němci vznikly ještě další její verze se stejným obsahem. Je to typicky anglická, hodně sebeironická záležitost s prvky povoleného patosu, v níž se ale neustále opakuje:

We still believe. Ano, tohle my, fanoušci Arsenalu, známe jako málokdo jiný. Ale nic jiného nám taky nezbyvá: stále věříme, že se jednoho dne na stadion, před nímž bude stát socha Arséna Wengera, vrátí radost, hrdost a titul a my se zase budeme moci posmívat Chelsea i Tottenhamu, protože to je po oslavách velkých trofejí to nejlepší, co známe.

První krok může být učiněn již brzo: je jen otázkou dní, kdy Wegner oznámí, že podepsal další, ale tentokrát už opravdu poslední smlouvu s Arsenalem.

A nad severním Londýnem znovu vyjde slunce, jako tentokrát v neděli 25. dubna 2004, kdy jsme vyhráli ligu na White Hart Lane. 🍀

Pozn. edit.: Arsenal skutečně do Ligy mistrů nepostoupil, vyhrál FA Cup a Arséne Wenger prodloužil smlouvu o další dva roky.

Jindřich Šídlo. Autor je šéfredaktor Seznam Zprávy, pracoval v Respektu, MF DNES, České televizi a Hospodářských novinách. Fanoušek Bohemians a Arsenalu.